

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejeman mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznaka, zabavilo, osmrtnica itd.:
enostolpna petstvrsta po 23 vin.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naš železni polk.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Na Karpate! — Težko delo — celi uspehi. — Praporščak Fedinec in njegov oddelek. — Proti kozakom. — Sneg in mraz. — Major Pichler. — Podpolkovnik pl. Ventour. — Novi napori, novi uspehi. — Obisk generala Marschalla. 17. v naskoku.

Z bojnege polja smo prejeli naslednji dopis:

Slavno uredništvo! Jako redko je najti v dnevnih listih poročila o junaških činih 17tih, kljub temu, da jih hrabri sinovi Kranjske v trdi borbi izvršujejo dan na dan. V prvi vrsti je doslej manjkalo časa in prilike za opise in treba se je bilo zadovoljiti s tem, da se številni junaški čini službeno pribijejo. Mnogoštevilni opisi o dogodkih pri drugih krdelih me vzpodbujajo, da tudi jaz kaj povem o vrlih 17tih v svrhu, da priobčite v svojem cenjenem listu.

Uvodoma naj naglasim, da se je naša divizija vedno uporabljala ondi, kjer je bilo treba opravljati težko delo; tako tudi sedaj, ko velja, razen sovražnika zmagovati tudi vse nepravilike, ki jih prinaša osira zima. Bolj nego kdaj prej zaslužijo vrli polki že v prejšnjih bojih pridobljeni pridevek »železen«, kajti železne volje in železne konstitucije je bilo treba, da so se zmogale neizmernih muke in naporu.

Ležal je meter visok sneg, ko je bataljon podpolkovnika pl. Ventour opoldne odrinil na pot proti prelazni višini kota 1426. Brez poti in steze, ob ledenomrzlem vetru je bataljon po neizrekljivem trudu došel na višino. Kljub utrujenosti so se takoj napravile snežne koče in ute iz vej, da se vsaj za ostali del noči najde varstvo pred vremenskimi krutostmi. Ob jutranjem svitu se je začelo s kopanjem postojank, da se more sovražnik, ako bi se morja približal, dostojno sprejeti. Medtem je došel na višino in po neizrekljivih težavah tudi tren na tovarnih živčutih.

Iz malo koč je takorekoč kakor bi trenil nastala cela vas na kraju, kjer preje ob tem času nikdar ni bivalo človeško bitje. Vsled velikega mraza pač ni bilo mogoče zatisniti očesa, vendar pa se je moglo dati trudnim udom nekaj ur počitka.

Naslednji dan pa smo odrinili v dolino, sovražniku nasproti, ki je bil že nanašnanjen. Ob tej priliki bodi častno omenjeno izredno delo nekega poizvedovalnega oddelka pod poveljstvom rezervnega praporščaka Ladislava Fedincez. Nikaka malenkost in po meter visokem snegu, brez poti, gazi proti sovražniku in poizvedeti njegove postojanke in moč. Praporščak Fedinec in dodeljenih mu 40 mož so naloge sijajno izvršili. Za izvrstne poizvedovalne uspehe je bil praporščak Fedinec na višje povelje predlagan v visoko odlikovanje, mnogo mož njegovega oddelka pa v odlikovanje s hrabrostno svetlinjo. Žal je bil praporščak Fedinec, ki se je smatral že za neranjivega, po izpolnitvi svoje naloge ranjen v hrbet, k sreči sicer ne težko, a vendar znatno.

Naš nasprotnik je bil najprej en kozakiški polk s takomenovano »kozakiško baterijo« s štirimi topovi.

Kozaki so zlodjevo dobri vojaki, zilavi, trdi, jako gibčni in v infanterijskem boju zelo vztrajni. Ne udajo se ne in jih je izredno težko ujeti.

Tako smo šli tedaj v trdem boju kos za kosom naprej, zelo počasi, ker od napadov v ozki dolini ni bilo pričakovati uspeha ter jih je bilo tedaj treba izvajati z obojestranskih višin. Izgube v bojih niso bile posebno velike, za kar gre hvala izvrstnemu vodstvu; toda sneg in mraz sta napravila v naših vrstah velike vrzeli; mnogi vojaki so žal ozeblili, posebno na nogah.

Sijajno delo je izvršil major Pichler s svojim bataljonom, ki je v 50urnem maršu v gorah sovražnika obšel, ga potem prijel od strani in za hrbtom in ga prisilil k begu v hudem infanterijskem in ognju iz strojnih pušk. Sijajen uspeh z jako majhnimi izgubami in samo petimi omaganci na celi poti.

Druge izredno delo je izvršil podpolkovnik pl. Ventour s svojim bataljonom. V 22urnem trudopolnem prodiranju na gorah sedaj navzdol pa zopet navzgor, brez vsake poti, po gostih gozdovih, je prisilil sovražnika, da je zapustil svoje močne postojanke.

Kakšne muke in napore so morali tu prestopiti častniki in moštvo, se z besedami ne da povedati; toda vse se je z veseljem preneslo, ker smo napredovali in vsak dan priborili nove uspehe.

Tako smo šli proti izhodu doline, proti ravnini, in po enomesečnem samostojnem operiranju smo imeli zopet dobiti stik z glavno našo vojsko, da potem z združenimi močmi stremo sovražnika.

Predno pa smo šli v splošni direkciji naprej, je bil polk dodeljen neki ad hoc osnovani ojačeni brigadi, da po forsiranem maršu neki sosedni skupini, ki je bila v zelo težavnem položaju, pomore do ugodne odločitve. Bilo je zopet trdo, težko delo, a tudi lep in popoln uspeh. Komaj se je polk vrnil nazaj na našo staro polno črto, ga je čakala zopet posebna naloga.

Prvi bataljon pod poveljstvom stotnika Möbiusa so ponoči z vozovi prepeljali naprej, da bi ob jutranjem svitu zavzel neko važno višino in s tem olajšal in zavaroval prodiranje glavne sile. Sprito velike utrujenosti moštva je bilo treba vse energije častnikov, da se določeni cilj doseže. A posrečilo se je in s tem skrajnim naporom vseh sil smo spravili Ruse v nam namenjeni težavni položaj. Glavna sila in z njo ostali del polka se je bližala na normalen način in takoj se je razvil ljut boj na celi črti. Prvi naval so morali zopet prestopiti 17ti, toda ob njihovi izkušeni stovitnosti se je razbil prvi napad in mnogi Rusi so ga plačali z življenjem. Popoldne, sredi bojnege hrupa, nas je počastil s svojim obiskom njeg. ekselencija general kavalerije baron pl. Marschall s svojim štabom, čegar vodstvu smo bili nekaj časa podrejeni. Jako vesel dogodek, ko smo prišli z našimi nemškimi orožnimi brati v tako neposreden stik. Štiri ure je ostal visoki general v ognjeni črti in zasledoval posamezne faze boja, vedno zopet povdarjajoč, da moramo kljub trdostim in težavam naprej.

Ostali del polka je bil pod poveljstvom stotnika Žerjava poslan v drugo smer, da skupaj s 7. Bošnjaki in 9. lovci zavzame neki močno zaseden in žilavo branjen kraj.

Ko je ljuto, v temi in gozdu ekrajno neprijetno streljanje pojenjalo, je hrvatsko domobranstvo nadomestilo bataljon stotnika Möbiusa, ki je odšel iz postojanke. Zbiranje je trajalo mnogo ur in šele proti četrti uri zjutraj smo mogli po brezkončni, popolnoma ravni gozdni presek slediti bataljonu stotnika Žerjava. Temu se je bilo medtem posrečilo, da je zavzel majhen del dotičnega kraja, medtem ko napad Bošnjakov v morečem sovražnem ognju ni mogel nikamor naprej. Jutro se je jelo šele svitati, ko smo se v tesnem stiku z 9timi lovci razpostavili k napadu. Celokupna naša artiljerija je začela z različnih strani obstreljevati sovražne postojanke in pristiskati na ruske topove, ki so nas zelo nadlegovali. Nevzdržno kakor vihar so se naši vrgli naprej in bil je ponosen prizor, kako so vrli 17ti, ne ozirajoč se na ogenj, z blazno smelostjo vihrali proti Rusom.

(Konec prih.)

Odlikovanja.

Vojni pilotski znak je dobil poročnik Stiploschek Alojzij. — Z vojaškim zaslužnim križcem III. razreda z vojno dekoracijo je bil odlikovan stotnik 87. pp. Alojzij grof Marcovich. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: stotnik 17. pp. Alfonz Žerjav, nadporočnik 17. pp. Maks Pitner, poročnik 17. pp. Ivan Fiala, nadzdravnik 7. lov. bat. dr. Miroslav Geisghech, nadporočnik in proviantni častnik 7. lov. bat. Josip Pfeifer, poročnik 47. pp. Rudolf Wokač in asistentni zdravnik 20. lov. bat. Fr. Trost. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne kolaine je dobil vojaški

oskrbovalni akcesist Adalbert Šašek pri 4. konj. diviziji. — Častniški križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil višji štabni zdravnik II. razreda dr. Henrik Pečnik, infant. san. zavoda št. 6. — Viteški križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil polkovni zdravnik dr. Hugon Koder, poveljnik poljske bolnišnice št. 3. — Signum laudis so dobili: poročnik v rezervi Emil Javernik polj. topn. polka št. 16, poročnik Franc Košmelj 87. pešpolka, polkovni zdravnik dr. Karel Dobnik inf. san. zavoda št. 8. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil višji vojaški oskrbovalni oficijal Anton Tepež. — S srebrno kolajno I. razreda so bili odlikovani: narednik Sternad Jakob, desentniki Krančan Matej, Lipej Franc, Paulič Franc in Prelog Franc, pešca Lebar Franc in Nemeč Mihael, vseh sedem od 87. pp., 4. bat. — Srebrno kolajno II. razreda so dobili: štabni narednik Urh Franc, narednik Rajovec Franc, četovodje Andrešek Martin, Bertole Josip, Bočko Martin, Doka Stanislav, Dunaj Al., Gologranc Josip, Gorečan Franc, Wagner Franc, Waticz Peter, Žuraj Martin, desentniki Gasdajka Peter, Ahtik Ivan, Bračko Franc, Kosi Alojzij, Krumpačnik Matija, Lah Anton, Markus Ivan, Počekaj Josip, Prekošek Anton, Sekirnik Jurij, Sorčan Edvin, Sturboj Jakob, Demerec Anton, poddesetniki Kamel Anton, Krejčić Ferdinand, Milošič Josip, Oprešnik Anton, Poljanšek Alojzij, Skarlovnik Josip, Spötl Franc, Železnik Josip, pešci Bokalič Rok, Kšela Franc, Miklauc Stanko, Rosker Fr., Vizjak Rok, Appel Oskar, Batič Ivan, Borovič Alojzij, Čentur Franc, Cobal Anton, Delanac Anton, Drobne Mihael, Dugolin Silvester, Eichberger Anton, Ferlan Andrej, Gaberšek Jakob, Gajser Anton, Gieslinger Anton, Gluck Rudolf, Inkert Franc, Jurhan Jakob, Kolenc Jakob, Krajnc Iv., Krumpac Anton, Kubelka Franc, Leban Ivan, Maučka Leopold, Napotnik Franc, Osojnik Franc, Peško Anton, Plaustainer Ignacij, Pokrivac Alojzij, Poležar Jakob, Puschnik Matija, Savrič Franc, Serec Fr., Skobe Ivan, Steinecker Franc, Tepej Iv., Tomšič Anton, Trescher Josip, Verbanac Ivan, Vesenjaki Martin, Vidovič Mat., Weidinger Ivan, Zafuta Jakob, Zagošen Franc in Zakšek Josip, vseh 27 od 87. pešpolka in pešec 97. pp. Luka Brajnhas.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Ruski napadi v Karpatih. — Naše čete vrgle sovražnika čez Dnjestr nazaj.

Dunaj, 29. marca. Uradno se poroča: Boji v Karpatih trajajo dalje. Včeraj so Rusi napadli višine vzhodno od Banyavölgy, po večurnem boju smo jih vrgli nazaj s težkimi izgubami za sovražnika.

Polki četrte kavalerijske divizije so se, kakor tudi v prejšnjih bojih čete črnovojniške pehotne brigade, vzgledno borile. Ponovne premočne sovražne napade so krvavo odbili.

Severno od prelaza Užok so se ponočni ruski napadi izjalovili v zelo učinkujočem ognju naših postojank.

Na fronti v južnozahodni Galiciji se je bil topovski boj. Ruske sile, ki so vzhodno od Zaleszczyki vdrle čez Dnjestr, smo po ljutem boju vrgli nazaj čez reko.

Na Rusko-Poljskem in v zahodni Galiciji se je vršil na posameznih točkah artiljerijski boj. Ruski ponočni napad ob Loszsim na Poljskem se je popolnoma ponesrečil.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Nemci zavzeli Tauroggen. — Odbili ruski napadi.

Berlin, 29. marca. Veliki glavni stan: Tauroggen so naše čete z naskokom vzele in ujele 300 Rusov.

Ob železnici Wierzbolow (Wirballen) — Kowno pri postaji Pilwizki se je izjalovil ruski napad z zelo težkimi izgubami.

Pri Krasnopolu smo ujeli nad 1000 Rusov, med njimi en skadron gardnih ulancev s konji in zaplenili pet strojnih pušk.

Odbili smo ruski napad severozahodno od Ciechanowa.

Najvišje armadno vodstvo.

× × ×

Tauroggen, prvi večji ruski kraj onstran Tilze (Tilsit) leži ob reki Jura in šteje 7000 prebivalcev. — Krasnopol leži 17 km vzhodno od Suwalkija, Pilwizki pa 30 km severovzhodno od Wierzbolowa.

RUSKO URADNO POROČILO.

»Kölnische Ztg.« priobčuje rusko uradno poročilo z dne 26. marca: Naš napad zapadno od srednjega Njemena je zadal na odpor. Boj traja dalje. Desno od Nareva in na levo od Visle ni nobene posebne izpremembe. Na fronti med Barto, in Užokom prodiramo sovražnik je pa dobil ojačenja. Na črti Munkacz—Stry so nas Nemci brezuspešno napadali.

Ruski vojni poročevalci poročajo, da Nemci trdovratno obstreljujejo Osovjec. Boji ob Narevi so izredno siloviti.

Generalni štab poroča 25. t. m.: Na zapadnem bojišču smo ob srednjem Njemenu pridobili na ozemlju. Na desnem bregu Nareve in na levem bregu Visle ni posebnih izprememb. V Karpatih je naša ofenziva v smeri Bardeva—Užok uspela. Avstrijci so se hrabro držali, pa so se morali umakniti v višinah (?).

»Grazer Tagblatt« poroča:

Bukarešt, 29. marca. Zadnje rusko uradno poročilo pravi, da zadnji boji v Karpatih položaja niso izpremenili. Rusi nadaljujejo svoje napade v dolinah Ondave in Laborce in napadajo karpatsko fronto tudi v smeri proti Bardevu (Bartha).

× × ×

KARPATSKA BITKA.

K siloviti bitki, ki se tačas vrši v prostoru Konieczna — Užoški prelaz, podaje v »Fr. Pr.« neki vojaški strokovnjak naslednji opis prizadetega bližnjega in daljnega ozemlja:

Od Gorlic (304 m) vodi cesta navzgor na 604 m visoki greben Mgr. Malastowke ter pade neposredno nato h koti 466; od tod dospe na 559 m visoko sedlo Konieczna in vodi dalje k cestnemu križišču pri Zboru. Ozemlje na obeh straneh te ceste ne kaže prevelikih višinskih razlik. Višine redko presegajo 600 in 700 m. Z gozdom je ozemlje obilnejše obraščeno na ogrskogalski meji.

Cesta Jaslo (233) — Zmigrod (302 m) prekorači proti Zboru tri znatnejše višinske grebene do Al. Polyanke. Čez prvi greben gre cesta pri koti 547, pade hitro na 377, se vzpne na višino 648 in pade zopet hitro na 503, nakar prekorači mejo pri koti 592. 600 do 700 m visoke višine, ki spremljajo cesto, so gostejše obraščene z gozdom, nego one ob prvo navedeni cesti. Med tema dvema cestama leži severno od Zbora 753 m visoki Smilni Vrh, ki je o priliki velikih manevrov leta 1913. igral posebno vlogo.

Velika duklanska cesta vodi od Dukle v komaj vidni napetosti k 502 m visokemu Duklanskemu prelazu ter se spušča potem po ladomerski dolini v F. Szwidnik dol k Ondawi. Obmejne višine ob obeh straneh Duklanskega prelaza, nad 700 m visoke, so močno zaraščene z gozdom. Ondava prihaja iz okolice prelaza Konieczna in teče najprej v južnovzhodni smeri. Južno od nje se dviga 600 do 700 m visoki greben Makovicze, ob katerem so se odigravali glavni dogodki imenovanih velikih manevrov. Rastelik Vrh, kota 650 južno od Al. Polyanke, je bil v tej vojni že večkrat imenovan. Leži v enaki višini s prej omenjenim Smilnim Vrhom.

Velike ceste vodijo iz Zbora čez Bartfeld, iz F. Szwidnika čez Giralt v Eperies. Sarosvarski in kapivarski bazaltni stožec sta znameniti tega mesta. V isti črti zač-

njajoče se višine in označena stožca obvladujejo celo to ozemlje. Ob cesti Kapi Hanusfalca nahajajoča se severna pobočja nad 1000 m visokega Sovarskega pogorja tvorijo na severu s prej imenovanimi višinami brambni nasip mesta Eperies in okolice. Od S. Szwidnika čez Sztorpko v ondavski dolini Toplye vodijo velike ceste k južnemu izhodu pogorja v varansko kotlino.

Po dolini reke Laborca vodi velika cesta in železnica Zagorcz—Homona. Prva prekorači Beskid na višini 655, druga obide ta Beskid v velikem ovinku čez Lupkowsky prelaz. Laborcz prihaja iz prelaza Czeremcha, 575 m visoko, ki je bil kot bojišče že opetovano imenovan. Tu gre komunikacija Rymanow—Jaslicka v Mezö—Laborcz. Višine ob meji nad 800 m visoke so močno zaraščene z gozdom. Višinski grebeni, ki spremljajo laborško dolino, so vseskozi obilno zaraščene z gozdom. Povprečno komunikacijo od Laborczreva (Krasnibrod) v Stropko je posebno omeniti.

Ozemlje vzhodno od Lupkowskega sedla loči sever od juga izrečno potom do 1000 m visokega gozdnega hrbta na gališko-ogrski meji, ki poteka od Mezö—Laborcz in od Lupkowskega sedla naravnost k 1335 m visokemu Haliczu ob Užoškem prelazu. S tega gorskega grebena teko na jug Voriava, Udava in Cziroke, ki se stekajo v Laborcz, in Uliczke ter Staszica, ki se stekata v Ung. Na sever teko Oslawa, Hoczewka, Solinka, Weltlina in Wolosata v San, ki priteka iz okolice Turke in teče naprej proti severozapadu. Skozi in skozi težavno, močno z gozdom pokrito, visoko, tudi precej pusto gorsko ozemlje. Severno od velikega obmejne grebena teko paralelno s Sanom do 1000 m visoki gorski grebeni. Onstran njih ob Sanu ob izlivu Wolosatke leži v zadnjih vojnih poročilih imenovani kraj Smolnik. Jako odležen kraj. Najnevarnejša komunikacija v tem tako težavnem prostoru je cesta Lisko—Baligrod—Cisna—Stakesin—Homona, o kateri se je ta mesec že toliko govorilo. Od Stakesina gre dobra komunikacija v Ungvar. Cesta prekorači obmejni greben iz višine 797 m, Cisna leži 564, Baligrod 445 m visoko. Višinski grebeni, ki spremljajo cesto proti severu, so do 1000 m visoki, južno proti vzhodu in Ungu so tudi gore, ki se dvigajo nad 1000 m visoko.

BOJI V DOLINI LABORCE IN PRI DUKLI.

Budimpešta, 29. marca. »Magyar Ország« poroča iz Eperjesa: Na bojni črti, ki se razprostira iz spodnjega dela doline Laborce v obliki polkroga proti nižnji Dukle, se nadaljujejo ljuti boji, kakor tudi pri Laborczolu in vzhodno od navedene točke. Rusi so vse storili, da bi pridrli našo bojno črto in napadajo ponoči in podnevi. V nižnji Dukle so zbrali močne sile, ki brez vsakega odmora poizkušajo prodreti.

OBUPNI BOJI PRI UŽOKU.

Budimpešta, 29. marca. »Magyar Hírlap« poroča iz Ungvarja: Ruski napadi, ki so naperjeni proti Užoku, so med obupnimi boji nadaljujejo.

NAJNOVEJŠE POROČILO O BOJIH V KARPATIH.

Dunaj, 30. marca. Vojni poročevalci brzojavljajo: Odmor na obeh straneh nižnje Dukle je trajal samo 24 ur. Rusi so postavili na bojišče nove rezerve.

Boji v dolinah Ondave in Laborce so zopet v polnem teku. Naši se bore z nadčloveško močjo. Številni sovražni napadi so se izjalovili z najtežjimi izgubami za Ruse.

Pri Užoku in na fronti zahodno od tu se vrše karpatski boji, izvemši trdovratnega borenja na duklanski nižini, kjer Rusi še vedno zavzemajo iste postojanke, kakor decembra meseca, povsod na galiških tleh.

OGROMNE RUSKE ČASTNIŠKE IZGUBE.

Dunaj, 30. marca. Moskovski listi poročajo, da so ruske častniške izgube ogromne in nenadomestljive.

DRUGIČ V AVSTRIJSKEM UJETNIŠTVU.

Dunaj, 30. marca. Zadnje dni je bilo v Karpatih ujetih veliko Rusov, ki so bili v Przemyslu naši vojni ujetniki.

GENERAL BOROVIČ O HRABROSTI HRVATSKIH VOJAKOV.

Zagreb, 29. marca. Podmaršal Žunac je prejel sledeče pismo generala Boroviča: Cenjeni prijatelj! V zadnjih težkih bojih so sinovi naše kršne domovine vnovič pridobili neminljivo slavo in priznanje našega vojnega gospoda. V neštevilnih bojih po hrabrosti in krvi naših prednikov izkazana trdna zvestoba do najvišje dinastije, to sveto izročilo naših očetov, leskeče tudi danes tako kot nekoč. Srečen in ponosen, da sem daljšo dobo let tudi jaz sodeloval pri vojaškem vežbanju naših junakov, me

veseli, da morem poročati gornjo vest. — Borojevič.

ZAKOPANI RUSKI TOPOVI.

Budimpešta, 29. marca. »A Nap« poroča iz Eperjesa: Pri svoječasnem hitrem umikanju iz saroške stolice Rusi niso mogli vzeti seboj svojih topov. Zato so jih na mnogih mestih poskrili in zakopali. Etapno poveljstvo je sedaj razpisalo nagrade po 300 kron, 500 kron in 800 kron za tistega, ki bo našel kak zakopan ruski top.

PO PADCU PRZEMYSLA.

Monakovo, 28. marca. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo po londonskem »Graphicu« iz Petrograda: Ruski častniki, ki so se udeležili obleganja Przemysla, pripovedujejo, da so čuli Rusi ob 5. uri zjutraj v notranji trdnjavi silovito eksplozijo. Ukazali so jim nato, naj se Przemysl zopet napade. Napadali so z vso silo, ko so se pojavili čez eno uro parlamentarji, naka so ustavili ogenj. Ujeti avstro-ogrski častniki, skoraj 3000, so obdržali svoje sablje. Civilno prebivalstvo je ravno toliko trpelo, kakor vojaki, ki so živeli v zavesti, da bivajo na pokopališču, ker so pokopali v oblegani trdnjavi 40.000 ljudi.

Petrograjska poročila cenijo rusko oblegovalno armado pri Przemyslu na 100.000 mož, katere bodo sedaj dodelili Dimitrijevi in Brusilovi armadi. Povdarja se pa, da je avstrijski generalni štab že dolgo časa moral računati s padcem trdnjave in da je tedaj avstrijsko armadno vodstvo imelo dovolj časa, da je ukrenilo vse potrebno, da je avstrijska armada tudi po padcu Przemysla ostala po številu enako močna ruski, čeprav so Rusi poslali na fronto przemyslsko oblegovalno armado.

RUSKO POROČILO O PRZEMYSLU.

Rusi trdijo, da so dobili v Przemyslu 4 lokomotive, 500 vagonov in 4000 ton premoga.

RUSI IZGUBILI PRED PRZEMYSLOM 120.000 MOŽ.

Milan, 30. marca. »Sera« ceni ruske izgube pred Przemyslom v številu prvo obleganje na 120.000 mož.

PRZEMYSLSKI UJETNIKI.

»Grazer Tagblatt« poroča iz Sofije: Iz Lvova je došla vest, da so častniki przemyslske posadke s posebnim vlakom došli v Lvov, odkoder jih bodo poslali v Kijev, odtam pa v nek kraj ob Tihem morju. Vsi štabni častniki nosijo sablje. Prevoz moštva še traja. Slovanske vojake so spravili v posebne ujetniške tabore. V Lvovu se nahajajoči ruski častniki so izkazali vse časti. Prebivalstvo je ujetnike povsod prijazno sprejelo. V Przemyslu zaplenjene ostanke topov bodo razstavili v Lvovu, Kijevu, Petrogradu, Moskvi in drugih ruskih mestih.

ZA KUSMANEKA.

Ogrski listi so pričeli nabirati za častni meč, katerega nameravajo podariti Mažari Kusmaneku.

Tudi »Neue Freie Presse« je pričela nabirati darove pod naslovom: »Kusmanek Spende«.

ZADNJI POLET IZ PRZEMYSLA.

Letalski poročnik Stanger, ki je v spremstvu ritmojstra Lehmana poletel iz Przemysla trenotno prej, nego so razstrelili utrdbe in druge vojaške naprave, pripoveduje v »Zeit« med drugim:

Poslovili smo se s častniki in letalo se je dvignilo. Sedaj sem imel videti prizor, ki je bil strahoten in vendar nepopisno lep, neizmerno žalosten in vendar tako veličasten, kakor je mogel biti le konec Herkulanuma in Pompeja. Kakor bi bila posadka čakala samo na naš odhod, da bi nam pokazala, s kakšno zvestobo izvrši zadnja povelja, so začeli iz mesta sikati ognjeni stebri, ko smo bili komaj 100 m visoko; tu in tam in potem vsepovsod je začelo grmeti, pokati in treskati. Zrak je napolnil duh po ognju in dimu; proti nebu je letela zemlja, deli poslopij in trdnjaviških zgradb. Oblaki prahu se še niso poglegli, ko so se dvignili novi šopi dima, ognja, zemlje in podrtij. Krenil sem v smeri čez mesto in prišel v višini 300 m ravno čez neki most, ko je le-ta s strašnim treskom dobesedno zletel v zrak. Ne lažem, ako rečem, da so posamezni kosi mostu prileteli do našega letala. Par sekund nato se je na naši desni strani razdelila smodnišnica, katere eksplozijo je spremljal strahoten učinek. Ni besed, s katerimi bi mogel opisati strahovito lep celotni vtis slik, ki so se sedaj hitro razvijale in podile na vseh straneh. Vse življenje jih bom pomnil.

Po kratkem letu čez mesto je nastopil nasproten veter in me prisilil, da sem se dvignil višje in krenil v smeri proti zunanjim utrdbam. Minute so bile samo, ko sva letela čez razpadajoče mesto, a minute tako polne dogodkov in vtisov, kakor mi

jih še ni nudi noben doživljaj. Že smo preleteli zunanje utrdbe. Še en pogled nazaj: videl sem mesto pogrnjeno v brezmejno ognjeno morje. Pod temi plameni, ki so krvavordeče barvali jutranje nebo, je umrlo mesto in trdnjava, ki je tako dolgo junaka kljubovala veliki sovražni premoči.

V višini 600 m smo nato preleteli ruske črte. Toda nobena krogla ni prišla gor, kakor sem z gotovostjo pričakoval. Imel sem čut, da je Ruse pojav letalca iznad gorečega in podirajočega se Przemysla tako iznenadil, da so pozabili streljati. Tako smo brez ovire prišli tudi čez ta nevarni pas. S čutom prepričanja, da je Przemysl v vsakem oziru izvršil svojo dolžnost, sva s tovarišem po tri in polurnem letu pristala zopet na svoji postaji, kjer so naju tovariši z velikim veseljem pozdravili. Ko sva zopet stala na trdih tleh, me je ritmojster Lehmann objel in poljubil, ker sem ga rešil iz poginajočega mesta. Zahvala tega zadnjega junaka iz trdnjave, ki je ušel ujetništvu ali pa junaki smrti, mi je bila najlepše plačilo za prijateljsko uslugo, ki sem mu jo mogel storiti. Sporočila sva vsem tovarišem zadnje pozdrave, ki so nama jih bili naročili junaki v trdnjavi. Veselju, ki so ga provzročili pozdravi, je sledila slavnostna tihoča: veljala je častnemu spominu onih, ki so do zadnjega zvesto in požrtvovalno vršili svojo dolžnost do domovine.

NAŠI V BUKOVINI NAPREDUJEJO.

Bukarešt. Poročevalec »Universala« poroča iz Mamornice: Pri Nowosielici so dobili Rusi nova ojačenja. Iz zadnjih bojev so se avstrijske čete povsodi zmagovalno vrnile. Rusi niso mogli kljub svoji premoči in kljub silnim napadom osvojiti pozicij, ki so jih vzele avstrijske čete. Po Prutu plavajo številna trupla Rusov.

Budimpešta, 29. marca. »Az Est« poroča iz Črnovic: Naši napadi napredujejo na celi črti. Danes so ujele naše čete pri Bojdru veliko Rusov. Naša artiljerija obstreljuje ljuto in z dobrim uspehom sovražne postojanke pri Nowosielici.

BESARABSKE ČETE PROTI BUKOVINI.

Budimpešta, 29. marca. Večernim listom brzojavljajo o vojnem položaju, da so šestdnevni boji pri Mezölaborcu končani. **Sovražnik je vrgel proti Bukovini velike množice svojih besarabskih čet.**

OB DNJESTRU.

»Nowa Reforma« prinaša dopis o bojih poljskih legij ob Dnjestrju v zahodni Galiciji; dopis je datiran z dne 16. marca iz Nižniova (mesto ob Dnjestrju). Ob koncu februarja so poljski legionarji korakali skozi mesto Tlumacz. Z naskokom so pregnali Ruse z višin ob Dnjestrju ter zasedli mesto Nižnirov. Rusi so zbežali čez Dnjester.

IZ TARNOVA.

Nekega poljskega veleposestnika iz zahodne Galicije so Rusi odpeljali v ujetništvo, potem ga pa oprostili. Od 20. do 25. februarja je bil v Tarnovu, potem se je skozi Lvov in Rumunijo vrnil v Krakov. V »Nowi Reformi« je podal nekoliko podrobnosti o Tarnovu.

Tarnov ni toliko trpel kakor se je govorilo. Najbolj je poškodovan kolo-dvor. Nova cerkev misijonarjev je bila zadeta od dveh šrapnelov. Stolna cerkev ni nič poškodovana. V predmestju Grabowka je pogorelo nekoliko hiš; najbrž so jih zažgali pijani ruski vojaki. Na prošnjo župana dr. Tertila so se ruske čete umaknile iz mesta v predmestje in še dalje za Tarnov. Mesto se je zelo izpremenilo; skoraj vsa inteligenca in mnogo meščanov se je izselilo. Draginja je velika. Župan dr. Tertil ima zaslugo, da meščani vsled vojske niso še več trpeli. Zdravstvene razmere so dosti ugodne.

V GALICIJO POSLANI RUSKI URADNIKI NE SMEJO VZETI SEBOJ DRUŽIN.

Stockholm, 29. marca. Predstojnik železnice v od Rusov zasedenih delih Galicije, član državnega sveta Niemiszajew, je odredil, da v Galicijo poslani ruski uradniki se smejo seboj vzeti svojih družin.

ZBOROVANJE GALIŠKIH INDUSTRIJCEV.

Na Dunaju so zborovali gališki industrijci pod predsedstvom kneza Lubomirskega. Poslanec dr. Loewenstein je podal referat o škodi, ki jo je napravila vojska gališkemu narodnemu gospodarstvu in je končno zahteval od države: 1. Dožene naj se škoda, v kolikor je to že zdaj mogoče. 2. Takoj naj se izplača vojna odškodnina na podlagi obstoječega zakona o vojnih dajatvah. 3. Izdajo naj se takoj zakonske norme

o obsegu in višini vojnih odškodnin, ki niso zapodane v omenjenem zakonu. 4. Takoj naj se uvedejo poizvedbe po političnih oblasteh, da se dožene, kaj vse bi bilo potrebno, da se zopet poživijo narodno-gospodarski promet v dotičnih okrajih.

× × ×

ROMUNSKI GLAS O NAŠI ARMADI.

Bukarešt, 29. marca. »Independanța« piše: »Avstrijska armada ima ne-hvaležno usodo, da vzdrži mogočen naskok sovražnika, ki je od prvega dne vojske svoje številne, mogočne čete naperil proti Galiciji, ker je osvojitelj te dežele njegov glavni cilj. **Brez podpore avstrijske armade, ki se že sedem mesecev bori v Galiciji proti veliki premoči, bi se Nemci na Poljskem ne mogli držati.**«

× × ×

BOJ ZA OSOVJEC.

Haag, 29. marca. »Times« poročajo iz Petrograda: Trdovratni ruski napadi ob vzhodnopruski meji so bili posledice odzloga ruskega vojnega vodstva, da se izvede pritisk na nemško zvezno črto, da se tako oprosti trdnjava Osovec, katero Nemci oblegajo.

AMERIŠKI SENATOR PRI HINDENBURGU IN TIRPITZU.

Daily Telegraph« poroča iz New Yorka: Senator Beveridge, eden najpopularnejših ameriških politikov in bivši kandidat za predsedništvo Zedinjenih držav, je bil nedavno na Nemškem ter se je pogovarjal z nemškim cesarjem, z admiralom pl. Tirpitzem in z maršalom Hindenburgom. Kaj je govoril s cesarjem, nam senator ne pove; zgovornejši je glede izjav vrhovnega poveljnika nemškega brodogoja in pa stratega, ki ga danes vsa Nemčija obožuje.

Pl. Tirpitz je rekel, da Angleži nesramno lažejo, ko trde, da so nemški častniki že več let pri banketih in svečanostih drug drugemu napivali »na dan«, to je na veliki dan vojne. Admiral je zastavil svojo častno besedo, da ni nikdar slisal podobne napitnice in da ni bil nikoli pri taki priliki navzoč. Pl. Tirpitz pravi, da je bila Nemčija napadena ter da se bori uporno v obrambo svojega obstanka. Na opazko senatorjevo, da je v Ameriki marsikdo mnenja, da se Nemčija vojskuje zato, da bi zavladala nad svetom, je pl. Tirpitz razburjeno odgovoril, da je to druga angleška laž. Tako neumni da Nemci niso, da bi si domišljevali, da bi bilo mogoče, zavladati nad svetom s silo; to bi bilo idiotično. Mi smo napredovali, — je rekel — v industriji in trgovini s trdim delom, s pridnostjo in solidnostjo. Nismo zahtevali nobenih predprav, marveč samo, da imamo mir za razvoj. Noben narod ni bil od nas odvilen drugače kakor po naši industriji. Če Angleži niso na teh poljih napredovali, ampak so izgubljali tržišče, so tega sami krivi, oziroma njihove večne počitnice, zabave, športi in luksus. Nemški narod je postal srečen vsled stare metode truda, poštenega dela in mišljenja. Anglija pa bi si lahko ohranila svetovna tržišča, ki so jih ji Nemci enega za drugim jemali, če bi Nemčijo posnemala v poštenem delu. Mi se bomo borili do konca in bomo zmagali. Nam gre za zmago ali za smrt! Naš delež bo zmaga; nihče naj se v tem ne vara!

Tudi Hindenburg je dejal, da je vojna le posledica angleške ljubosumnosti. Anglija bi bila — tako je rekel — lahko preprečila sovražnosti; Rusija ne bi pričela s sovražnostmi, če bi bila Anglija rekla: Ne! Ampak Anglija je hotela vojno, ker je mislila, da se ji posreči Nemčijo s pomočjo Rusije in Francije ubiti. Mi ne sovražimo ne Francije niti Rusije, narobe Francijo celo ljubimo... Na senatorjevo opazko, da se govori o nekaki vojni stranki na Nemškem ter da je ta vojna stranka silila na vojno, je Hindenburg zaklical: Same neumnosti, kakor je laž, če se govori, da je cesar odgovoren za vojno. Samo po sebi se razume, da bomo zmagali — tako je končal maršal svoj pogovor — o tem niti najmanj ne dvomimo. Ali dvomite morda Vi?

× × ×

PAU IN NIKOLAJ.

Berlin, 29. marca. »Berliner Tageblatt« poroča z ruske meje: General Pau je pričakovano hitro odpotoval. V Petrogradu je imel različne konference s častniki generalnega štaba, katerih se je udeleževal tudi zastopnik vojnega ministrstva. Veliki knez Nikolaj je obrazložil položaj ruske armade in se izjavil, da so Nemci zakopani v močno utrjenih postojankah, kjer bodo počasi izkrvavali. Očividno je bil Pau drugačnega mnenja. Pri konferencah je došlo do nesporazumljenj in nepričakovano hitro je odpotoval Pau v Rumunijo in Bolgarijo.

× × ×

NOVA RUSKA ARMADA?

Kodanj, 29. marca. Iz Petrograda se poroča: Generalu Ascheberg so poverili vodstvo neke nove ruske armade, o kateri še ni znano, kje bo operirala.

TOVARNE TVRDKJE SIEMENS & HALSKE V MOSKVI ZGORELE.

Stockholm, 29. marca. »Ruskoje Slow« poroča iz Moskve, da je požar opustošil tamšnje tvornice tvrdke Siemens & Halske. Poslopja in del dragocenih strojev je uničenih. Škodo cenijo na 100.000 mark.

× × ×

MARŠAL GOLTZ PAŠA DOŠEL V BEROLIN.

Berolin, 30. marca. (Kor. ur.) Baron Goltz paša je došel sinoči v Berolin. Danes zjutraj odpotuje v veliki glavni stan.

× × ×

SKLEPI ZDRUŽENEGA RUSKEGA PLEMSTVA.

Petrograd, 30. marca. (K. u.) Šod zdrženega ruskega plemstva so zaključili dne 28. t. m. Plemiči so sklenili: 1. Inozemcem je prepovedano udeleževati se podjetij, namenjenih obrambi države. 2. Vse nemške naselbine v Rusiji naj se konfiskujejo; posestva Nemcev, Avstrijcev ali Ogrov naj se darujejo veterancem častnikom in vojakom. Zaplenijo naj se vse nepremičnine državljanom navedenih držav, vse njih premoženje in blago, četudi so jih lastniki prepisali na ruske državljane.

Pred Kitajsko-japonsko vojsko.**Možnost vojske z Ameriko.**

Kodanj, 29. marca. Petrograjska poročila trdijo, da se je kitajsko-japonski spor tako poostiril, da je vojska skoro neizogibna. Uradniki japonskega vojnega ministrstva izjavljajo, da bodo vojaški transporti na Kitajsko in v Mandžurijo postali resnega značaja, če se pogajanja med Japonsko in Kitajsko ne bodo kmalu končala na zadovoljiv način. Kakor poroča »Nowoje Wremja« iz Tokia, bodo transporti trajali mesec dni. Tudi Kitajski se povsod pripravljajo. Poziv kitajskih trgovcev, naj v Ameriki bojkotirajo japonsko blago, je na Japonskem povzročil veliko razburjenje. Japonski časopisi opozarjajo, da je razburjenje proti Ameriki na Japonskem toliko, da se lahko čisto odkrito govori o možnosti vojske tudi z Ameriko.

KITAJSKA MOBILIZIRA.

Ženeva, 29. marca. »Newyorker Herald« poroča iz Pekina: Po sklepu pokrajinskih guvernerjev je predsednik Juanšikaj podpisal delno mobilizacijo 130.000 kitajskih deželnih čet.

AMERIKA IN KITAJSKO JAPONSKI SPOR.

Milan, 28. marca. »Corriere della Sera« poroča: Vest, da je Amerika vsled japonskih zahtev proti Kitajski protestirala, ni resnična. Predsednik Wilson je izjavil, da Amerika ni poslala protesta, pač pa v posebni noti prosila pojasnil o naravi japonskih zahtev. Dokler ni odgovora, Amerika ne more sklepati in niti presoditi, ali japonske zahteve v resnici nasprotujejo ameriškim interesom.

Vstaši pred Dračem.

Milan, 30. marca. »La Sera« poroča iz Skadra o nevarnosti, ki grozi Draču po mohamedanskih vstaših, katere vodi mufti iz Tirane. Vstaši so poslali konzulum velesil ultimatum, naj pošljejo Esad pašo proč, ker prično sicer obstreljevati in napadati Drač. Essad je prevzel obrambo Drača in je pozval iz Medue svoje vojake. Vstaši so pozvali konzule, naj se podajo v notranjo Albanijo, da ne trpe po obstreljevanju.

Bolgarija.

»Tribuna« pravi, da so se začeli bolgarski politiki drugače orijentirati. Znaki so vsak dan očitnejši. Pričakujejo spremembe v kabinetu. Genadijev bo bržkone vstopil v novo vlado. Nova vlada bo podala izjavo, da se je izvršila prememba zato, da se vse moči naroda zedinijo. Bolgarija bo tudi dalje ostala nevtralna. Tudi »Corriere« prerokuje premembo pri bolgarski vladi.

IZJAVA BOLGARSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

Sofija, 30. marca. (Koresp. urad.) »Agence Telegraphique Bulgare« poroča: Zasedanje sobranja je bilo danes zaključeno. Predno se je prečital odlok, ki zaključuje zasedanje, je izjavil min. predsednik Radoslavov: Potrebno se mi zdi, da obnovim svojo prej-

šnjo izjavo in da podčrtam istočasno, da je zasledovala vlada dozdaj politiko najstrožje nevtalnosti in da se ne uda in ne potegne jo za seboj nobena vabljava obljuba, ker sodi, da morajo voditi Bolgarijo premišljevanja. Bolgarsko ljudstvo lahko zaupa svoji vladi, ker more njena politika deželi le koristiti. Bolgarija ni nikjer vezana. Ne more se prenapro odločiti, ker v takem slučaju gotovo izgubi. Bolgarska vlada se mora čuvati, da se ne zapelje katerikoli strani. Govornik zavrača socialistično načelo o balkanski zvezi in izjavi: Zveza je nemogoča, ker je težavno, da se doseže sprava med koristimi balkanskih narodov, ki preže na Bolgarijo, da bi ji iztrgali zadnji grižljaj. Radoslavov je končal: Znana vam je zadnja beseda vlade, ki hoče zagotoviti Bolgariji mir v nevtalnosti. Če se dobe drugi, ki so srčnejši in drznejši, ki hočejo vojsko, naj pridejo, da zasedejo naše mesto.

7 rumunskih letalcev ponesrečilo.

Bukarešt, 29. marca. V nedeljo se je pripetilo več letalskih nesreč, ki so zahtevale 7 človeških žrtv. Pri Kotrezeni je padel nek vojaški letalec z višine 60 m. On in njegov spremljevalec sta bila takoj mrtva. Na istem mestu se je ubil poveljnik vojaške pilotske šole. Popoldne sta trčili dve letali in obe padli na tla. Štirje piloti so se ubili.

Angleška in Italija.

Cenzurirani dunajski listi in »M. N. Nachrichten« prinašajo:

Rim, 27. marca. Londonski dopisnik vladnega »Giornale d' Italia« je več odličnih angleških politikov vprašal o posledicah, ki bi jih znal imeti oboroženi nastop Italije na strani trojnega sporazuma. Vsi so odgovorili, da bi to utrdilo prijateljske zveze med Italijo in Angleško. — List pa pred temi odgovori prinaša članek, ki se glasi kakor grožnja:

Mislmo, da Angleži vedo, da je Italija trdno odločena zagotoviti si svojo bodočnost na način, ki se bo zdel nji primeren. Narod, ki vozi po morju, obdeluje polje, razvija industrijo in trgovino, z velikim številom izseljencev, kakor je to italijansko narod mora vsled obstanka zahtevati svoj prostor na solncu. Zato ne more trpeti nobenega prvenstva, izključenja ali pritiskov, ampak mora za vsako ceno varovati ne samo svojo politično, ampak tudi gospodarsko svobodo na morju. Italija ne stavi v nevarnost svobode nobenega, pač pa je trdno odločena vse pravice, na katerih sloni njena bodočnost, braniti do skrajnosti.

Italija je v zadnjih mesecih porabila več kakor eno milijardo, da bo o pravem trenutku lahko izpregovorila besedo svoje sile. Če bo potreba, si bo znala svojo bodočnost in blagostanje priboriti tudi z mečem. Angleži bodo ravnali prav, če računajo s tem dejstvom.

Frankfurt, 28. marca. »Frankfurter Ztg.« poroča: »Popolo Romano« prinaša vest, da v nekem pogovoru, ki se je vršil zadnji čas, Grey proti italijanskemu poslaniku ni hotel pripoznati italijanskih zahtev v bližnjem Orientu. Grey je izrazil tudi namere, da zapre dovoz prekomorskega žita in drugega blaga v Italijo.

Zavezniki in Italijanski uvoz.

Zürich, 28. marca. Kakor se poroča, je Francoska v posebni noti na Italijo garantirala prost prehod blaga v Italijo, tudi absolutne in pogojne konterbande, katere zopetni izvoz je iz Italije prepovedan. Blago, ki se sme iz Italije zopet izvažati, se bo zaplenilo. Francoska in Angleška sta se sporazumeli, da bosti ladje preiskovali samo ob Gibraltarju in Suezju. Križarji se zadovoljujejo z identifikacijo signaliziranih ladij, če ne plujejo v sovražna ali nevtralna pristanišča. V ostalem se zagotavlja skrajna blagohotnost.

Italijanski ministerski svet.

Rim, 29. marca. V večeršnjem triurnem svetu je zunanji minister Sonnino obširno poročal o mednarodnem položaju. Po uradni objavi se je ministerski svet pečal samo z izvršilno naredbo k zakonu o vojaškem, političnem in gospodarskem varstvu države.

Boji za Dardanele.**ZAVEZNICI HOČEJO DARDANELE ZA VSAKO CENO IN ŽRTEV.**

»Grazer Tagespost« poroča: »Kölnische Zeitung« poroča iz Londona:

Prpriave za odločilen napad na Dardanele se energično nadaljujejo. V ta- mošnje vode prihajajo vsak dan nove vojne ladje in prevozniki parniki, ki dovažajo čete. Včeraj so imeli poveljujoči admirali vojni svet, v katerem so sklenili napad izvršiti, pa naj velja, kar hoče. Na nezavarovanih mestih imajo Angleži izkrcavalne vaje.

MARŠAL LIMAN PL. SANDERS POVELJNIK DARDANESKE ARMADJE.

Carigrad, 29. marca. (Kor. ur.) Sultan je ukazal, da tvorijo turške čete v Dardanelah in v okolici novo, V. turško armado. Višje poveljstvo so izročili maršalu Limanu pl. Sanders, prejšnjemu višjemu poveljniku I. armade.

OKLOPNICA »GAULOIS« SE POTOPI.

Carigrad, 30. marca. (K. u.) »Agence Telegraphique Milli« poroča: Oklopnica »Gaulois«, ki je bila v boju dne 13. marca močno poškodovana, se je končno potopila.

RUSKO BRODOVJE OB BOSPORU.

Carigrad, 28. marca. (K. u.) Glavni stan poroča: Danes zjutraj so naše opazovalne postaje ob Bosporu zapazile nekaj ruskih bojnih ladij, ki so z velike daljave oddale proti našim stražnim ladjam nekaj granat in se nato hitro oddaljile.

RUSIJA PROTI NEVTALIZACIJI DARDANEL.

Petrograd, 29. marca. Vlada »Rje« piše, da je takozvana nevtalizacija Dardanel blazna misel. Če bi se pa vendar na to mislilo, tedaj bi se to ne smelo tako urediti, kakor leta 1881. pri Magelhaensovi cesti, ampak kakor pri Panamskem prekopu, kjer se je Ameriki priznalo njeno suvereniteto in pa pravico, da zgradi ob prekopu utrdbe. Ruska suvereniteta — ta je za plovbo dosti ugodnejša kakor turška. Neobhodno pa je potreba, da Rusija vojaško obvlada morske ožine z utrd- bami in s predpravicami za prevoz svojih vojni ladij.

ITALIJA IN DARDANELE.

V zvezi z zgorajšnjimi vestmi ni brez pomena italijanska brošura: »Boj za Dardanele«. Publicist Trampe kaže na nevarnosti, ki bi nastale za Italijo, če pride Rusija v posest Dardanel. Italijansko narodno gospodarstvo je že po naravi navezano na Sredozemsko morje, če pa pride Carigrad v ruske roke, bo Levanta za Italijo zaklenjen raj. Rusija bi od Skadra pa do Jafe v Palestini potegnila po svoji stari navadi visoko carinsko mejo, ki ne dovoljuje nobene tuje konkurence. — Se več. Naj pride ruska mornarica skozi Dardanele, potem si Rusija in Francija podati vojaško roko, kar bi bilo za Italijo nekaj neznosnega. Pa če tudi bi Angleška prišla v posest Dardanel, bi za Italijo ne bilo nič boljše. Vsi italijanski politiki so danes na jasnem, da je angleško-francoska zveza napravila iz Sredozemskega morja francosko-angleško gosposko ozemlje, kjer Italija nima več besede — Angleška bi potem Sredozemsko morje zaprla. Zato je za Italijo najboljšje, da ostanejo Dardanele turške, ker boje- vito turško prebivalstvo ni posebno vneto za trgovino in industrijo in bo še precejšnji čas tako ostalo.

GRŠKA NE DOPUŠČA POPRAV ZA VEZNIŠKIH BOJNIH LADIJ.

Carigrad, 30. marca. Del brodogra zaveznikov, ki je zapustil Dardanele, ker so bile ladje nevarno poškodovane, se je pripeljal v Solun, da izkrci ranjence in vkrci živeže, kakor so to že delali več tednov. Grška vlada je zdaj zahtevala, naj se ladje odpeljejo v 24. urah, da izrazi po padcu Veniselosa svojo strogo nevtalnost. Ker radi kratkega časa niso mogli izvesti najmanjš- še poprave, so morali poškodovane lad- je takoj vleči na Malto.

Turčija v vojski.**NA KAVKAZU.**

Carigrad, 29. marca. (Kor. ur.) Ruski kozaki in pehota je napadla 26. t. m. turške čete južno od reke Arak. Ruse so vrgli z velikimi izgubami nazaj. Odbiti so bili tudi ruski napadi pri Artwinu. Severno od Oltyja so zadržale turške čete neki ruski napad. Neko rusko letalo je metalo pri Passinleru oklice, ki so jih baje sestavili mohamedanci. V Azerbejdžanu je vse mirno. Rusi zbirajo svoje glavne sile v okolici Chojja.

RUSKO URADNO POROČILO S KAVKAZA.

Dne 24. t. m. brezpomembni spopadi onostran Čoroka v smeri na Olti. Na drugih frontah nobene premembe.

TURKI IN BISMARCKOV DAN.

Berlin, 29. marca. Povodom Bismarckovega dneva opozarja carigrajska »Sabah«, da, kakor se je v Bismarckovem

rojstnem letu odločila usoda Evrope, stoji tudi zdaj pred svojo novo usodo. Vsak Osman je dolžan, da slavi Bismarckov jubilej, ker je Bismarck zelo pospeševal zveze med Turčijo in Nemčijo.

Boji v severni Afriki.

Genf, 30. marca. Uporni mohamedanci so zasedli Mekine in Fez.

Na morju.**24 PARNIKOV POGREŠANIH.**

Amsterdam, 30. marca. Zadnji ted- den pogrešajo 24 angleških parnikov. Večina teh parnikov je bila torpedir- rana.

1 OMNOŽITEV ANGLEŠKE MORNARICE.

Berlinski listi so dobili iz Angleškega naslednjo vest: Do prihodnje jeseni se pričakuje, da bodo mogli na Angleškem na sledeči način povečati vojno brodogra: za 26 torpedovk (dosedaj 260), za 9 lahkih križark (dosedaj 61), za 1 težko križarko (dosedaj 43) in z osmimi linijskimi ladjami (dosedaj 57).

NEMŠKO BRODOVJE V RUSKIH VODAH.

Stockholm, 29. marca. Neki švedski kapitan poroča, da je opazil oddelek nemškega brodogra severno od Oeland in pred Stora Karlsö šest bojnih ladij, ki so plule proti severu. Na podlagi tega poročila sklepajo, da se nahaja oddelek nemškega brodogra v bližini Alandskih otokov in hoče pomorsko trgovino z Rusijo vnovič ovirati.

ZNATEN DEL BALTIŠKEGA BRODOVJA ZGORELO?

Stockholm, 29. marca. »Aftenbla- det« poroča iz Petrograda, da je ob velikem požaru v ladjedelnicah zgorel tudi znaten del baltiškega brodogra, kakor tudi mnogo vojnega ter drugega materiala.

»U 29« POTOPLJEN?

Berlin, 29. marca. »Politiken« objavlja: Angleška admiraliteta poroča: Dober razlog imamo, da sodimo, da se je potopil z vso posadko nemški podmorski čoln »U 29«. Podmorski čoln »U 29« je nedavno nastopal blizu Scilly otokov, kjer je potopil šest ladij. Poveljuje mu kapitan Weddingen, ki je na krovu nekega drugega podmorskega čolna (»U 9«) svojčas potopil križarke »Cressy«, »Aboukir« in

PARNIK FALABA POTOPLJEN. — UTONILO 123 OSEB.

London, 30. marca. (K. u.) Reuter poroča: Na višini Milforda je bil torpediran in potopljen parnik Falaba. Na krovu se je nahajalo 260 oseb, rešili so jih 137.

PARNIK »AQUILLA« POTOPLJEN.

London, 30. marca. (K. u.) Listi poročajo: V soboto je potopil neki nemški podmorski čoln na višini obrežja Pembroke-shire parnik »Aquila« iz Liverpoola. V Fishguardu so dne 28. t. m. izkrcali 20 mož posadke.

PARNIK »ORIOLE« TORPEDIRAN.

Monakovo, 29. marca. »M. N. Nachrichten« poročajo: Pri Guernsey-u je morje naplavilo pisemski ovitek »General Steam Navigation«. Na zadnji strani ovitka je bilo v angleškem jeziku napisano: »Oriole torpediran«. Parnik »Oriole«, ki je vseboval 1500 ton, so že dalj časa pogrešali.

Boji na zahodu.**Nemško uradno poročilo.****Generalni polkovnik Kluck ranjen.**

Berolin, 29. marca. Veliki glavni stan: Dan je na celi zahodni fronti potekel precej mirno, samo v Argonih in na Lotariškem so se vršili mali za nas uspešni boji.

Generalnega polkovnika pl. Klucka je pri nadzorovanju sprednjih postojank svoje armade lahko ranil šrapnel. Njegovo stanje je zadovoljivo.

Najvišje armadno vodstvo.**Francosko uradno poročilo.**

Pariz, 29. marca. Uradno poročilo dne 26. marca ob 11. uri zvečer: V Belgiji v ozemlju Nieuport se bje artiljerijski boj. Južno od tam smo vzeli in zasedli severno od St. Georges neko soto pred našimi črtami. V Champagni obstreljevanje brez napada pehote. V Loreni severno od Badonvillerja smo se močno utrdili v ozemlju, ki smo je po 22. marcu pridobili. V Alzaciji na Reichsackerkopfu so polivali Nemci naše strelske jarke z neko gorečo teko- čino, ne da bi bili uspešni. Šest naših letalcev je obstreljevalo zrakoplovne loke v Frescatyju in na kolodvoru Metzja. Vrgli so dvanaest bomb, ki so povzročile paniko. Ljuto so jih obstre-

ljevali, a so se vsi srčno vrnili domov. Obstreljevali smo nadalje vojašnice, ki leže v vzhodnem delu mesta Strassburg.

Nemški uspehi na zahodu.

Geni, 29. marca. Ponočno obstreljevanje 27. t. m. na mesto Arras dokazuje, da ne drže Nemci le vseh važnih točk v okolici, marveč da so priborili še nova opirališča. V Argonskem gozdu so se le slabo upirali Nemcem, ki so napredovali. Letala so zahodno od Phanna, v Calaisu in v Dünkirchnu povzročila več škode, kolikor jo priznavajo uradno.

Francoski bataljon uničen.

Rotterdam, 30. marca. Pri zmagovitem nemškem napadu pri Maasville je bil en francoski bataljon popolnoma uničen.

Nemško letalo metalo bombe v Calais.

Pariz, 30. marca. (Kor. ur.) »Temps« poroča: Predvčerajšnjim je zopet preletelo neko letalo Calais v višini 2000 metrov. Metali so iz letala na mesto bombe, ki so razpočile na cestah. Ker radi rane ure ni bilo veliko ljudi na cestah, ni bilo človeških žrtev.

General French o položaju.

Amsterdam, 29. marca. Amsterdamski vojni poročevalec Palmer brzojavlja v Ameriko vsebino svojega razgovora dne 25. t. m. z angleškim generalom Frenchom, ki je izjavil med drugim: O zmagi trojnega sporazuma nisem bil nikdar še tako prepričan kot zdaj. Artiljerija je v tej vojski na važnosti pač največ pridobila, a orožje, ki odloči vojsko, je puška in strojna puška. Kraljica bitke je še vedno pehota.

Garibaldija odlikovana.

Pariz, 30. marca. »Agence Havas« poroča: Giuseppe Garibaldi je imenovan za polkovnika, Ricciotti Garibaldi pa za bataljonskega poveljnika.

243.000 brezposelnih v Parizu.

Geni, 29. marca. Pariški listi poročajo, da je sedaj v Parizu 243.000 brezposelnih, med tem ko jih je v navadnem času le 36.000.

Poštni promet med Avstrijo in Italijo zopet olvrjen.

Dunaj, 30. marca. Poštni promet med Avstrijo in Italijo je zopet odprt.

Slavke v Italiji.

Rim, 30. marca. V Genovi in Neaplju stakajo delavci po ladjedelnih.

Burski polkovnik Maritz.

Kapstadt, 30. marca. Burski polkovnik Maritz je baje pobegnil v srednjo Afriko.

Amerikanska nevtralnost.

Kodanj, 29. marca. »Tidens Tegu« 22. marca poroča: Francija je naročila 900 15 cm topov, 3.500.000 kg smodnika, 100.000 Remingtonovih pušk, 13 milijonov patron in veliko množico artiljerijske municije. Anglija je naročila 200 tisoč Remingtonovih pušk, 200 milijonov patron, 500.000 vežbalnih pušk, 1500 strojnih pušk, 50.000 samokresov, 200 oklopnih avtomobilov, 2 milijona kg smodnika. Rusija je naročila 50 23 cm možnarjev, artiljerijske municije za 12 milijonov dolarjev, 100.000 karabinov, 100 milijonov patron, 2 milijona kilogramov smodnika in 4 milijone pišč za metanje iz letal. Tovornih avtomobilov so zavezniki nabavili iz Amerike 31.530.

Razna poročila.

NOVO ANGLEŠKO VOJNO POSOJLO.

London, 30. marca. (Kor. urad.) Finančni krogi pričakujejo, da se razpiše novo vojno posojilo 400 milijonov funtov sterlingov (9624 milijonov kron) v drugi polovici meseca majnika.

ANGLIJA IZPUŠTI NEMŠKE UČENJAKE, ZADRŽANE V AVSTRALIJI.

Rim, 26. marca. Vsled posredovanja italijanske akademije dei Lincei je angleška vlada dovolila šestorici nemških znanstvenikov, ki so se ob izruhu vojske nahajali na nekem znanstvenem kongresu v Avstraliji, da se smejo vrniti v domovino. Dotičniki so kemiki in fiziki ter člani imenovane italijanske akademije.

Ljubljanske novice.

Ij Boji v živalstvu. O tem zanimivem predmetu je včeraj, predaval vseučiliški profesor dr. Boris Zarnik v Mestnem

Domu. V uvodu je poudarjal, da se predmet njegovega predavanja strinja s sedanjim svetovnim položajem, kjer divja ljut boj. Enako je v prirodi, dasiravno se zdi na videz tiha in mirna. Potem je navedel celo vrsto zanimivih bioloških slučajev, od infuzorij do najvišjih sesavcev, kjer se nam kaže drzno roparstvo. Celo ljubka kresnica, ki nas razveseljuje v poletnih nočeh, spada v to vrsto, in sicer je ena najdrznejših roparic. Zelo zanimivo je razpravljati predavatelj o obrambnih organih v živalstvu, simpatičnih barvah in mimikriji, ki ima namen braniti slabjša bitja pred močnejšimi. V drugem delu je govoril gospod profesor o bojih, ki jih povzroča v živalstvu nagon razmnožitve, in pojasnjeval z mnogimi zanimivimi zgledi, zlasti iz tropičnih krajev. Slednjič je podal nazorne slike o vojnah, ki jih vadijo med seboj socialna bitja (mravlje in termiti), skoraj po določenem načrtu. Sklenil je z željo, naj bi nam svetovna vojna bila vir novega napredka, kakor tudi v prirodi služijo boji višjim ciljem. Predavanje, katero je pojasnjevalo mnogo lepih skioptičnih slik, je bilo dobro obiskano.

Ij Dohod ranjencev. Včeraj opoldne je došel iz Košic posebni vlak v Ljubljano in pripeljal 55 težko in 217 lahko ranjenih vojakov, med njimi 27 častnikov. Vse ranjence so prepeljali v belgijsko vojašnico, izvzemši 39 ujetih in ranjenih Rusov.

Ij Umrli so v Ljubljani: Justina Kristina Lavrin, zasebnica, 89 let. — Cecilija Tenbaum, učiteljica jezikov, 65 let. — Majda Pavlin, hči hranilniškega uradnika, poldrugo leto. — Terezija Videnič, rejenka, 7 mesecev. — Marija Čemažar, mestna uboga, 82 let. — Ivan Pirc, sin tovarniške delavke, 14 mesecev. — Alojzij Sikora, samostanski klerik, 20 let. — Uršula Merhar, delavka v tobačni tovarni, 47 let. — Ivan Leban, sin železniškega prevodnika, 5 mesecev. — Rudolf Vidach, črnovojnik 97. pešpolka.

Ij Našla se je večja svota denarja pri oknu g. Ivane Pirnat, trafikantije v Koldvorski ulici 18. Kdor jo je izgubil, naj se tam oglasi.

Ij Pozor. Vsi oni obrati, ki so sprejeli »Poizvedovalne pole o stanju brezposelnosti« v Ljubljani, se opozarjajo, da jih vrnejo do 3. aprila, in sicer s podatki za mesec sušec nazaj. Oddati jih je v »Mestni posredovalnici za delo in službe«.

Dnevne novice.

+ Tržaški Nemci pri namestniku. Današnja cenzurirana graška »Tagespost« prinaša pod naslovom: »Pozdrav nemških društev novemu namestniku« sledeče: V imenu vseh nemških društev in korporacij jadranskega ozemlja je danes prišlo k cesarskemu namestniku dr. baronu Fries-Skeneju posebno odposlanstvo, da ga pozdravi in prosi za njegovo pomoč sremljenju nemštva ob Adriji. Deputacijo je vodil koroški državni poslanec Dobernik, ki je v svojem nagovoru poudarjal kulturni in gospodarski pomen jadranskega nemštva za državo in je vsako okrepitve v tej smeri označil za utrditev državnih temeljev. Zagotavljal je namestniku, da Nemci lojalno umevajo njegovo odgovorno mesto in je končal z željo, da bi mogel namestnik svojo dobro voljo, znano pridnost in bogato izkušnjo na tem mestu docela posvetiti splošnemu blagru. Šolski svetnik Markus Guggenberga, načelnik narodnega sveta za Trst in Primorje, je namestnika prisrčno pozdravil in dostavil, da vedno lahko računa na sodelovanje in podporo primorskih Nemcev za blagor državnih interesov. Cesarski namestnik je odgovoril, da je odkritosrčno vesel, da najde zastopnike primorskega nemštva, čegar pomena za skupno državo se popolnoma zaveda, tako enodušne in sklenjene. Nato se je razvil nepriljen razgovor o raznih nemških zadevah v Primorju in namestnik ni pokazal samo živahnega zanimanja, ampak tudi voljo, nemštvo v Primorju v okviru skupnih državnih interesov varovati in gojiti.

+ Duhovniške vesti iz Lavantinske škofije. Č. g. Alojzij Čížek mestni župnik v Slov. Gradcu je imenovan za vojnega kurata v rezervi. Dodeljen je deželnoobrambovskemu polku št. 5. — Č. g. Jožef Kuk, kaplan v Galiciji pri Zalcu je prestavljen kot drugi kaplan k Sv. Lovrencu nad Mariborom. — Č. g. Vid Pavlič, kaplan pri Sv. Emi pri Pristavi je prestavljen v Št. Ilj v Slov. goricah.

+ Menično pravo. Dunaj, 29. marca. Roki za prezentacijo za plačilo, za protest in obvestilo prednikov je justično ministrstvo z naredbom z dne 28. marca tudi za mesece april, maj in junij podaljšalo za 10 delavnikov.

+ Prepovedana ažijo trgovina s cekini. Današnja »Wiener Ztg.« objavlja, kakor poroča korespondenčni urad, odlok finančnega ministrstva sporazumno z ministrom notranjih stvari z dne

27. marca 1915 o prepovedi ažijo trgovine s cekini kronske veljave. Kdor torej proda kak cekin kronske veljave za višjo ceno, kakršna je na denarju označena, se kaznuje.

— Odlikovan je bil v Karpatih s srebrno svetinjo I. razreda praporščak 17. pp. Konrad Šimnic, brat šentpeterskega kaplana g. E. Šimnica.

+ Nova škofa na Hrvaškem. Generalni vikar dr. Dominik Premuš je postal posvečeni škof z naslovom belgrajski in smederovski in apostolski protonotar dr. Josip Lang je postal posvečeni škof z naslovom od Alabande. Oba posvečena škofa — to sta menda prva — sta podpiratelja katoliške gibanja in upamo, da bode tudi v novem stanu s še večjo vneto, pa bilo moralno in pa materijelno podpirala katoliško gibanje.

— Imenovanje. C. kr. ministrstvo za javna dela je imenovalo g. Hinka Jelusiča, ljudskega učitelja v Kastvu, c. kr. strokovnim učiteljem v X. plačilnem razredu.

— »Ilustrirani Glasnik« št. 31 pri naša sledeče slike: Prizor iz težkih bojev za Duklo. — Velika noč. — Kristuša snemajo s križa. — Admiral turškega brodovja Sušon s svojim štabom. — Padli junaki: Ivan Rozoničnik, Janez Slapničar, Leon Andrejka, Alojzij Kšela, Ludvik Zavrtnik, Ivan Podboj, Anton Markelj, Anton Vejngri, Alojzij Vilfan, Anton Kalan, Kristijan Mežnar, Ivan Rajžar, Valentin Boh, Janez Zemlič, Jože Mavtinar, Desetnik Janez Šarc. — 22. diviz. pekarna. — Družina Hlede iz Sv. Florijana pri Gorici. — Slovenski topničarji pričakujejo Rusov na snežni planini. — Slovenski vojaki na bojnem polju med počitkom. — Zidani most. — Vojaški signali na daljavo. — Nemški vojaški prenašajo ranjenega Avstrijca. — Artiljerijsko opazovališče. — Zasilni most. — Tempiranje šrapnelov. — Vojaški svetlobni reflektor. — S. J. Witte, umrli ruski državnik. — Slovenci pri motornih baterijah. — Duhovnik na bojišču.

— Vpoklic superarbitriranih. Kakor smo že poročali, je 18. t. m. vojno ministrstvo odredilo, da morajo s 1. aprilom pod orožje vse tiste vojaške osebe, ki so bile ob mobilizaciji na podlagi prepoznega izvida superarbitrirane in katerih dopusti trajajo čez 1. april. Iz te odredbe ni razvidno, če velja za pripadnike armade in deželne brambe ali pa tudi za črnovojnike. Sedaj izvemo iz merodajne strani, da ta vpoklic zadeva vse tiste superarbitrirane, ki niso bili odpuščeni kot invalidi, in sicer vseno, če pripadajo armadi, deželni brambi ali črni vojski.

— Dunajski živinski trg. Na dunajskem živinskem sejmu so predpretečeni teden padle nekoliko cene, a 29. t. m. so zopet zelo poskočile. Pripeljali so na sejm okoli 4000 živine, kar ne zadošča Dunaju. Veliki teden se navadno ne razpeča veliko živine, a letos so poskočile cene prvovrstni živini za 6 do 8, srednjeverstni živini za 10 do 15 in drugim vrstam, osobito živini, namenjeni armadi za 16 do 20 kron za 100 kg teže. Mesarji, ki prirejajo konserve, niso veliko kupovali, ker od petka do ponedeljka ne pobijajo živine, a zato so za vojno upravo kupili približno 1200 volov. V eni uri so prodali vso na sejm prigranjo živino. Ker so cene živini tako poskočile, se gotovo podraži tudi meso in se približujemo tisti dobi, ko meso sploh ne more priti več kot ljudski živež v poštev. Dunajski listi zahtevajo, naj se naroči meso v Rumuniji, kjer je precej živine in kjer bi izvoza živine v Avstrijo ne ovirali.

— Tržno poročilo iz dunajske velike tržnice dne 27. marca: Goveje meso, sprednji kosi 2 K do 3 K 10 vin., zadnji kosi 2 K do 3 K 20 vin., angleški kosi 2 K 30 vin. do 3 K 40 vin. kg. Telečje meso 2 K 60 do 3 K 20 vin. kg. Kostrunovo meso 3 K kilogram. Prešičevo meso 3 K do 3 K 80 vin. kg.

— Prepovedane velikončne in binškošne razglednice armadi. Armadni naredbeni list določa: Svojem armade je prepovedano pošiljati velikončne in binškošne dopisnice, kakor se jim je prepovedalo pošiljati božične dopisnice.

— Mleko se je zopet podražilo. Tržaška »Edinost« poroča: Dočim se je mleko že minuli teden v Trstu prodajalo po 36 do 40 vin. liter, se je včeraj zopet podražilo in se prodaja povsod po 44 vin. liter. — V Beljaku in okolici prodajajo mleko po 28 vin. liter.

— Bogat sardelni lov. Na reškem trgu je vsak dan izredno veliko rib, večinoma sardel, ki so po 24—32 vin. kilogram. Preteklo soboto so bile sardelice celo po 8 vin. kilogram. To je prava sreča za široke ljudske sloje, ki si lahko do sita privoščijo priljubljeno hrano. Rečanke pravijo: »Dokler imamo ribice, se ne bojimo lakote.«

— V Trstu ne bo krušnih kart. Namestništvo je sklenilo, da zaenkrat ne vpelje krušnih kart, pač pa pozivlja prebivalstvo, naj se natančno ravna po

predpisih glede porabe kruha in moke. Obenem namestništvo nalaga občinam, prodajalcem, pekarnam in konsumnim za drugim, da pomagajo pri tej ureditvi in store vse potrebno, da bo prebivalstvo dobivalo in uživalo kruh, moko in koruzo samo v predpisani množini.

— Brzovlak skočil s tira. V noči od 27. na 28. t. m. je pred postajo Frantenberg (pri Admontu) skočil s tira brzovlak št. 301. Kurjač Stalleger in strojevodja Pirkner sta ubita, dva potnika pa lahko ranjena. Ni še znano, kaj je vzrok nesreče.

— Morilec Princip, ki ima kostno jetiko, je bil te dni operiran, pri čemur so mu odstranili nekaj drobcev kosti.

— Zborovanja kuharic na Dunaju. Po vseh dunajskih okrajih so se včeraj vršili shodi, katere je sklicala ženska pomožna akcija, da pouči kuharice, kako naj varčujejo pri kuhi.

— Hrvaški vojniki na dopustu. Reški »Novi List« poroča, da je 25. t. m. odšlo na 10—14 dnevni dopust krog 1000 mož Jelačićevega polka.

— V Przemyslu so bili med drugimi tudi: Fr. Golob, pristav v deželni bolnišnici v Mariboru, poročnik Ciril Sadu, sin nadučitelja Fortunata Sadu v Št. Ilju v Slov. goricah, gostilničar Hinko Šerbinek v Spielfeldu, posestnik Alojz Lopič iz Št. Ilja v Slov. goricah, posestnik Z. Lešnik iz Svečine.

— Srečke »Slovenske Straže« se dobijo v Mariboru v prodajalni tiskarne sv. Cirila in Metoda.

— Na štajerskem je strogo prepovedano streljanje ob Velikončnih praznikih (z možnarji), barvati piruhe in peči samopšenični Velikončni kruh.

— Iz žalosti, da je mož šel na vojsko, je skočila v duševni zmedenosti v ribnik Franciška Babič, viničarjeva žena v Jedloniku pri Sv. Jurju na Pesnici. Izginila je že 13. januarja ponoči brez sledu. Njen mož je 15. t. m. moral brez vednosti, kje je žena, v Galicijo. V soboto 27. t. m. so jo našli v Gamzejevem ribniku.

— Slovenec odlikovan z nemškim železnim vojnim križcem. Naš rojak rez. poročnik Fran Cigoj iz Gorice, sodnik v Voloskem, se je povrnil v vojno službo. Poleg hrabrostne kolajne, katero je bil prinesel s seboj s severnega bojišča, je dobil

— Važno za potnike v Srem. Iz Osjeka se poroča: C. in kr. trdnjavsko poveljstvo v Petrovaradinu je izdalo odlok, da je za potovanje v Srem treba potnega lista, ki se dobi pri pristojnem okrajnem načelniku; ti potni listi se dobe samo do Vukovarja oziroma Novoga Sada.

— Z zlato hrabrostno kolajno odlikovani slovenski poštni uradniki. Višji poštni official Reinhold Šustersič, ki je bil prideljen dunajski poštni direkciji, je bil odlikovan z zlato hrabrostno kolajno radi junškega zadržanja pred sovražnikom. Odlikovanec je rodom Slovenec.

— Po nesreči utonil je v Makarski Ivan Martinolič, c. kr. višji fin. razpisijent. Njegovo truplo so našli čez dva dni.

— Umr iz ljubosumnosti. 17. marca je v neki trboveljski gostilni rudar Jožef Brilej zaklal rudarja Andreja Končijo, ker ga je našel ondi z neko deklino, za katero je hodil tudi Brilej. Brileja so kot črnovojniškega obvezanca izročili graškemu vojaškemu sodišču.

— Detomor. Iz Kozja se poroča: Posestnica Neža Planinc je povila dete in je vtopila v škafo vode, nato pa zakopala. Planinc so zaprli. Doslej še taji in noče povedati, kje je novorojenca pokopala.

— Sleparska agenta obsojena. 19letni v Celju rojeni stavbeni tehnik Ivan Kodermann je v družbi z Rudolfom Cihalom potoval po Spodnjem Štajerskem, Koroškem in Tirolskem za graško tvrdko Strecker in praško tvrdko Santosa. Pri naročbah sta neopravičeno zahtevala od strank predplačila, ki jih potem nista dala v račun ali pa naročil tvrdkama sploh naznanila nista. V Švici in na Tirolskem je Kodermann izvršil tudi več drugih goljufij in tatvin. Za vse skupaj ga je sedaj mariborsko sodišče obsodilo na osem mesecev ječe.

— Avstrijecem koruzno moko. Načelstvo zadruga dunajskih pekarn objavljajo oklic, v katerem obvešča, da dobe peki sicer moko, ki pa bo koruzna in da druge moke sploh peki ne dobe. »Arbeiterwille« pristavlja: Če ni drugače, se moramo zadovoljiti s koruzno moko. Splošno se pa zatrjuje, da se nahaja na Ogrskem še dovolj pšenične in ržene moke, a da jo ogrska vlada ne pusti prodati v Avstrijo. Res pride do tega: Ogi bodo jedli pšeničen kruh. Avstrijci pa koruzni.

— Velike zaloge krompirja za izdelovanje žganja. »Neue Preie Presse« objavlja sledeče presenetljivo poročilo iz Črnovic: Zaradi velikih krompirjevih zalog v Bukovini je pričelo 23 poljedelskih bukovinskih špiritnih žganih z dovoljenjem vlade zopet izdelovati špirit, kar so Rusi bili prekinili.

Obratovati prično začetkoma v omejenem obsegu. Rusi so ob svojem zadnjem vpadu v Bukovino uničili 10 žgarnjarn, 26 so jih pa izdatno poškodovali. Strokovnjaki so te dni v listih naglašali, da se nahaja v Avstriji premalo krompirja in da ni upati na to, da bi se nadomestilo pomanjkanje moke s krompirjem. Zdaj pa čujemo, da so nakopičili v Bukovini velike zaloge krompirja, ki jih ni vlada takoj rekvirirala, da bi imeli ljudje kaj jesti, marveč jih je prepustila dobičkaželjnim tvorničarjem, da izdelujejo špirit iz krompirja.

— **Trije Tirolci begunci.** Tri znane politične osebnosti: deželni poslanec dr. Stefanelli iz Rive, dr. Sembenico iz Arco in odvetnik dr. Vettori iz Rive so zbežali čez mejo.

— **V Przemyslu se je nahajal državni poslanec vsenemške struje Vincenc Malik iz Lipnice,** ki se je ob začetku vojske prostovoljno oglašil v armado. Malik je zastopal štajersko mestno-trško skupino Ptuj-Cmurek. — Sin šentiljskega nadučitelja Saduja, Ciril Sadu, ki je bil pridelen trdnjanskim topničarjem v Przemyslu kot poročnik, je baje v bojih izpadle posadke padel.

— **Vojni ujetniki iz Rusije ne smejo brzojavljati.** Osrednja proizvodovalnica za vojne ujetnike na Dunaju, 1. okraj, Jasomirgottstraße št. 6, obvešča: Po došlih zasebnih poročilih zdaj v Rusiji vojnim ujetnikom ni dovoljeno brzojavljati. Ne priporoča se zato brzojavljati ujetnikom s plačanim odgovorom.

— **Semenski krompir.** Kranjska kmetijska družba v Ljubljani razglša: Semenskega krompirja srednje zgodnjih vrst oneida in zborow ter nekaj ameriških vrst kakor rumeni delmeny, peachblow in pišelevce je družba letos prav malo pridelala, vsled česar se bo mogla ozirati le na hitre in manjše naročbe svojih udov. Cena semenskemu krompirju je 26 kron 100 kg z vrečami vred. Vrsto izbere družba naročnikom sama.

Iz ruskega ujetništva

se oglašajo in pišejo: Iz Ashabada v Turkestanu ob perzijski meji, kjer je več Slovencev vojnih ujetnikov, se je oglašil ondan Anton Zajec, ki je pisal svoji soprogi Viktoriji, stanujoči na sv. Petra cesti št. 74, tako-le: » . . . sem na Ruskem v ujetništvu. Osemnajst dni smo se vozili vedno po ruski državi. V Ashabadu, kjer bivam, je jako toplo, skoraj že zdaj tako kakor v Ljubljani poletu. Ne delam skoraj nič, hrane je pa tudi dosti. — Pismo je pisano v Ashabadu dne 28. januarja t. l. —

Ivan Taris piše iz Sarapula v vjatski guberniji: » . . . dam ti vedeti, da sem sedaj v mestu, kjer tudi ostanim do konca. Dela nimamo nič, smo samo v vojašnici, ampak samo cigaret primankuje. Kolikor jih je bilo v Ljubljani preveč, jih je tukaj premalo. Na popotvanju smo bili en cel mesec, preden smo prišli semkaj. — Pismo je bilo pisano v Sarapulu dne 26. svečana t. l.

Dragotin Mittermayer pošilja pozdrave dragim domačim iz Razjema, ki leži južno od Moskve: » . . . Nebroj pozdravov iz daljne Rusije. Tu ostajam. —

nemo še deset dni, potem nas odpeljejo naprej, Bog ve še kako daleč. Rusija je neizmerno velika država. Koliko sveta bom še videl! . . . » — Pismo noši poštni pečat z dne 27. februarja t. l.

Iz Namanganu v Turkestanu ob mongolski meji se je oglašil Pavel Kapler in pisal tako-le: »Dne 30. novembra 1914. sem bil ujet. Zdaj sem častniški sluga pri dveh častnikih. — Pismo je bilo pisano v Namanganu dne 5. februarja 1915. —

E. T. je ondan razveselil svojo soprogo z naslednjim pismom: » . . . Meni se ne godi slabo. Dobim 50 rubljev (125 K) na mesec, poleg tega imam pa še prosto stanovanje. Leži nas trideset oficirjev v eni dvorani. Hrana je jako dobra in plačam za en obed in eno večerjo samo 50 vinarjev. Vsak mesec si nekaj prištedim, tako bom nekaj prinesel punčki domov. Vsak dan imamo dovoljeno se skupaj izprehajati, a samo po eni ulici. Izprehajamo se od 9. do 1., pa od 3. do 5. ure. S prebivalci pa ne smemo govoriti, nam ni dovoljeno . . . Priscen pozdrav tebi in punčki tvoj E. — Pismo je bilo pisano v Nerehtu dne 21. februarja t. l.

Slovenski zemljevid Evrope. Merilo 1 : 4.000.000. Cena K 2,40, nalepljen na platno s palicami 6 K 50 vin., nalepljen na platno in zlojljiv v žepno obliko 6 K. —

Ta zemljevid v slovenskem jeziku je izdelalo eno prvih svetovnih podjetij v Lipskem in presega po svoji natančnosti, razvrstitvi in preglednosti vse druge zemljevide. Velikost znaša 1 m 15 cm X 86 cm. Ob robu nudi ta zemljevid tudi pregled svetovnega ozemlja in specialne zemljevide raznih izvenevropskih ozemelj, ki igrajo jako vlogo v današnji vojski. Kdor se naroči na delo »Svetovna vojska« plača za zemljevid samo znižano ceno 1 K. — Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Za cerkvene pevske zборе. Ravno kar je izšla Stanko Premrlova zbirka misijonskih in postnih pesmi, ki je današnjim žalostnim, trpljenja polnim

Čevljarji pozor!

Vsak, kdor hoče zaslužiti gotovih 6 K na dan, naj se javi **Anton Resmanu pri Sv. Janezu pri Boh. Jezeru.** Delo se daje na dom. Pojasnila se dajejo proti 10 vin. znamki. Potrebujem tudi enega izurjenega pripravljalca zgornjih delov vojaških čevljev. Plača dobra po dogovoru.

časom prav posebno prikladna. Izšla je pod naslovom »Slava sv. Križu« in obsega pet pesmi za misijonski ali za postni čas; prirejena je za mešani zbor.

Pobožni verniki se oklepajo danes še tesne sv. Križa, saj ni ne dušnega ne telesnega trpljenja, ki bi ne minilo ob križu; zato je zložil g. skladatelj to zbirko »v tolažbo trpečim in v spomin na svetovno vojsko 1914/15«.

Tabela

o prispevkih za preskrbo vdov in sirot gazistov in moštva stalne armade (vojne mornarice), deželne brambe in črne vojske, ki so ali pred sovražnikom padli ali pa so umrli na ranah ali vsled

Zbirka velja samo 50 vin. in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. **Ferjančičeve narodne vojaške pesmi,** zložene za moški zbor, so ravno kar izšle v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani. Zbirka ima prav lično žepno obliko in velja samo 60 vin.

Slovenski vojaki, mladeniči in društva bodo kaj radi segli po ti zbirki, ki bo pevca navduševala, poslušalcu pa nudila prijeten užitek.

I. Po častnikih in gazistih s častniško stopnjo.

1. Za vdove:		Skupaj:	2. za sirote brez očeta:		3. Za sirote brez staršev:	
a	b		c			
Pokojnina po § 1. zakona z dne 19. III. 1907, drž. zak. št. 86.	50 % doklad k pokojnini po § 5. zakona z dne 27. IV. 1887, drž. zak. št. 41.		Vzgojevalni prispevek za vsakega nepreskrbljenega otroka do 24. leta (1/2 vdovske pokojnine, največ 500 K.) Skupni znesek za vse otroke enak vdovski pokojnini; § 3. zakona z dne 19. III. 1907, drž. zak. št. 86.		Konkretualni vzgojevalni prispevek za sirote brez staršev ali za sirote, katerih mati ali mačeha ne uživa nikake pokojnine. § 4. zakona z dne 19. III. 1907, drž. zak. št. 86.	
XII.	700	350	1.050	210 največ	1050	525
XI.	750	375	1.125	225	1125	555
X.	900	450	1.350	270	1350	675
IX.	1.000	500	1.500	300	1500	750
VIII.	1.200	600	1.800	360	1800	900*
VII.	1.500	750	2.250	450	2250	1.125

* K. I. 3.

Če bi pa vsota vzgojevalnih prispevkov, do katerih ima mati po § 3. (rubrika 2) pravico, presegala konkretualni vzgojevalni prispevek, se mora to višjo vsoto nakazati kot doklado k

konkretualnemu vzgojevalnemu prispevku. Konkretualni prispevek z doklado ne sme presegati vdovske pokojnine skupno s 50% povišanjem.

VI.	2000	1000	3000	1500
V.	2500	1250	3750	1875
IV.	3500	1750	5250	2625
III.	5000	2500	7500	3750
II.	5400	2700	8100	4050
I.	5400	2700	8100	4050

1	2	3
Vdov padlih gazistov iz stanu civilnih državnih uslužbencev uživa enako pokojnino kakor one pod I.a); če bi bila pa ta nižja od one, ki bi jim pristojala po pokojninskih določbah za civilne državne uslužbence, se jim ista dopolni na višino zadnje. Poleg tega pa dobe še 50% povišanje; kakor pod I.b), (§ 6. zakona z dne 27. aprila 1887, drž. zak. št. 41).	Isto velja o vzgojevalnih prispevkih za sirote (§ 17. zakona z dne 27. aprila 1887, drž. zak. št. 41).	

Po gazistih brez činovnega razreda	2	3
1		
1/3 aktivne plače njih mož, najmanj pa 400 K. (§ 2. zakona z dne 19. marca 1907, drž. zak. št. 86.)	Podobno kot pod I. (§ 3. oziroma § 4. zakona z dne 19. marca 1907, drž. zak. št. 86.)	

Po moštvu:

1		2	3
a	b	c	
Tarifa po § 23. zakona z dne 27. IV. 1897, drž. zak. št. 41. in § 7., zakona z dne 9. III. 1907, drž. zak. št. 86.	50 % povišanje po § 24. zakona z dne 27. IV. 1887, drž. zak. št. 41.	Skupaj	Za vsakega nepreskrbljenega otroka do 16. leta pri moških in do 14. leta pri ženskih 48 K letno. Skupna višina vdovske pokojnine skupno s 50% povišanjem (I. b) in vzgojevalni prispevek ne sme presegati 540 K. § 9. zakona z dne 19. III. 1907, drž. zak. št. 86.
a + b = c			
Infanterist	72 + 36 =	108 K	
Prostak	96 + 48 =	144 "	
Korporal	120 + 60 =	180 "	
Cetovodja	144 + 72 =	216 "	
Podčastnik (Feldvebel)	180 + 90 =	270 "	
Isto z nad 70 v } dnevne plače }	240 + 120 =	360 K	
Nadčolnar } Kadet }	300 + 150 =	450 K	
Če so te vdove popolnoma nezmožne sebe preživljati in brez premoženja, dobe za čas tega položaja poleg tega še letni prispevek 96 K.			

Za odmerjanje vdovske pokojnine in vzgojevalnih prispevkov za vdove in sirote padlih vojakov iz moštva, ki so iz stanu civilnih državnih uslužbencev, veljajo podobne določbe kakor pod II. § 33. zakona z dne 27. aprila 1887, drž. zak. št. 41.

Čez 25.000 komadov!

Oglejte si velike izložbe!

Najnovije konfekcije za dame, deklice, gospode, dečke in otroke.

Cele obleke za gospode od K 8, 12, 15 naprej
Cele obleke za dečke od K 4, 5, 8 "
Cele obleke za otroke od K 2, 3, 4 "
Pelerine za gospode od K 7, 8, 9 "
Sportne raglane . . . od K 12, 14, 16 "
Klobuke od K 1, 150, 2 "

Kostume za dame . . od K 9, 12, 15 naprej
Damske sako in paletot od K 6, 8, 10 "
Krila spodn in gornja od K 2, 3, 4 "
Hišne halje za dame od K 3 90, 4 90, 5 90 "

Vse drugo po priznani čudovito nizki ceni.

Prej angleško, sedaj ljubljansko skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Previdena s sv. zakramenti za umirajoče, preselila se je danes po 38 letnem bivanju v Ljubljani, ki ji je postala tako ljuba, v večno življenje

CECILIA TENBAUM

sotrudnica P. Cl. sodalitete

rojena dne 22. junija 1.1849 v Borghorstu na Vestfalskem.
Pogreb se vrši dne 31. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše Pred škofijo št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadošnice se bodo služile v raznih cerkvah, med drugimi v tork 30. marca t. l. ob 9. uri v cerkvi Marijinega Oznanenja in v sredo 31. t. m. ob 1/10. uro v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani.
Na izrečno željo pokojnice se venci hvaležno odklanjajo, mesto tega pa se prosi za sv. maše ali za darila v dobrodelne namene.

V Ljubljani, 29. marca 1915.

Mesto posebnega naganila.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Žalujoci ostali.

Račun izgube in dobička in bilanca

Vzajemne zavarovalnice

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
v Ljubljani, Dunajska cesta 19
za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1914.

Račun izgube in dobička.

Izdatki	K	h	K	h	K	h	Prejemki	K	h	K	h	K	h
I. Skode:							I. Prenos upravnega prebitka					1274	68
a) v oddelku požara	394253	23					II. Zakladni prenos preteklega leta:						
delež pozavarovalnice	166920	26	227332	97			premijska prihrana:						
b) v oddelku zvonov	5659	09					a) v oddelku požara	197340	09				
delež pozavarovalnice	2188	98	3470	11	230803	08	delež pozavarovalnice	82155	93	115184	16		
II. Uprava:							b) v oddelku zvonov	3397	86				
a) provizija			42840	50			delež pozavarovalnice	289	74	3108	12	118292	28
b) tekoči upravni stroški:							III. Zaklad za nedoločene škode:						
1. plače	35235	38					a) v oddelku požara	17698	86				
2. poštnine in pisarniške potrebščine	15753	34					delež pozavarovalnice	6817	59	10881	37		
3. kurjava, razsvetljava, najemnina in telefon	4834	49					b) v oddelku zvonov	771	50				
4. oznanila	2144	30					delež pozavarovalnice	385	75	385	75	11267	12
5. tiskovine	3443	28					IV. Čista zavarovalnina po odbitku storni:						
6. bolniška blagajna in pokojnina	2415	99	63826	78			a) v oddelku požara	526824	50				
c) davek			1193	06	107810	34	delež pozavarovalnice	209734	52	317089	98		
d) sprejemnine:							b) v oddelku zvonov	7975	65				
1. v oddelku požara	13798	06					delež pozavarovalnice	525	63	7450	02	324540	—
2. v oddelku zvonov	21	50			13819	56	V. Dohodki naloženega denarja:						
III. Odpisi in drugi izdatki:					212	—	obresti					7065	70
odpis inventarja							VI. Drugi dohodki:						
IV. Zaklad za nedoločene škode:							a) pristojbine polic:						
a) v oddelku požara	9963	85					1. v oddelku požara	6591	39				
delež pozavarovalnice	3997	—	5966	85			2. v oddelku zvonov	11	90	6603	29		
b) v oddelku zvonov	3200	—					b) sprejemnine:						
delež pozavarovalnice	—	—	3200	—	9166	85	1. v oddelku požara	14078	95				
V. Stanje zakladov koncem leta:							2. v oddelku zvonov	19	50	14098	45		
premijska prihrana:							c) drugi dohodki			14808	52	35510	26
a) v oddelku požara	210729	80											
delež pozavarovalnice	83893	80	126836	—									
b) v oddelku zvonov	3172	—											
delež pozavarovalnice	192	—	2980	—	129816	—							
VI. Upravni prebitek na nov račun					6322	21							
					497950	04						497950	04

Bilanca.

Aktiva	K	h	K	h	K	h	Pasiva	K	h	K	h	K	h
I. Terjatev pri delničarjih	—	—	—	—	—	—	I. Ustanovni zaklad					80000	—
II. Račun blagajne					11802	06	II. Varnostni zaklad					35010	—
III. Terjatev pri denarnih zavodih in posojilnicah:							III. Kurzni diferenčni zaklad					250	—
a) pri hranilnicah	110861	58					IV. Premijska prihrana:						
b) poštna hranilnica, št. 51.426 L.	25537	41					a) v oddelku požara	210729	80				
" " " 68.082 M.	10801	85					delež pozavarovalnice	83893	80	126836	—		
" " " 71.966 G.	8375	91					b) v oddelku zvonov	3172	—				
" " " 4.425 P.	12026	39			167603	14	delež pozavarovalnice	192	—	2980	—	129816	—
IV. Terjatev pri zavarovancih	91751	92					V. Zaklad za nedoločene škode:						
V. Terjatev pri poverjenikih	15090	36			106842	28	a) v oddelku požara	9963	85				
VI. Terjatev pri hipotečnih posojilih					7112	82	delež pozavarovalnice	3997	—	5966	85		
VII. Vrednostni papirji					21500	—	b) v oddelku zvonov	3200	—				
VIII. Račun uprave:							delež pozavarovalnice			3200	—	9166	85
oprava	1800	—					VI. Razni upniki:						
nova nabava	112	—	1912	—			a) terjatev poverjenikov	26077	11				
odpis			212	—	1700	—	b) predplačila za leto 1915	5955	06				
							c) gasilni donesek	15050	89			47083	06
							VII. Saldo pozavarovalnice					8912	18
							VIII. Upravni prebitek, ki se prenese na nov račun					6322	21
					316560	30						316560	30

Ivan Elsner l. r.,
član nadzornišva.

Ivan Sušnik l. r.,
predsednik nadzornišva.

Jos. Pehani l. r.,
ravnatelj.